

Juhlapäivien rukoukset ja palvelustyö

oppitunti 13. opettaja Isak Penzev 5.7.2012

Shalom. Tänään me jatkamme aiheesta rukoukset. Viime oppitunnilla käsittelemme arkirukouksia. Tänään käsittelemme rukouksia, joita pidetään juhlapäivinä. Ennen kuin siirrymme tähän aiheeseen, haluan kertoa muutamia sanoja palvelustehtävästä. Mitä se tarkoittaa? Minun ystäväni ovat hyvin kiinnostuneita tästä sanasta ja sen juutalaisesta näkökulmasta, joka on hepreaksi avoda. Eli mitä se tarkoittaa käytännössä? Tarkoittaako tämä sana avoda ainoastaan rukousta? Pitää ottaa huomioon, että historian eri ajanjaksoina tätä sanaa on juutalaisuudessa käytetty eri merkityksissä. Eri aikoina juutalaisuudessa avoda-sanana käytössä on ollut erilaisia painotuksia, mutta periaate on ollut sama.

Ilmestysmajan ja temppelin aikana avoda-sana tarkoitti nimenomaan palvelustehtäviä ilmestysmajassa ja temppelissä. Ja temppelipalvelus oli nimenomaan uhraustyötä alttarilla. Uhrauksen aikana tapahtuivat aina myös rukoukset. Temppelin hajottamisen jälkeen koko tehtävän pääpaino siirtyi rukoukseen. Sillä ei ollut mahdollista suorittaa uhritehtäviä, kun temppeli oli hajotettu, ja muissa paikoissa uhraaminen ei ollut sallittu. Voimme katsoa 5. Mooseksenkirjasta 12: 10 - 11: ” Mutta kun olette menneet Jordanin yli ja asettuneet siihen maahan, jonka Herra, teidän Jumalanne, jakaa teille perinnöksi, ja kun hän on suonut teidän päästä rauhaan kaikista vihollisistanne joka taholta, niin että asutte turvassa, silloin viekää siihen paikkaan, jonka Herra, teidän Jumalanne, valitsee nimensä asuinsijaksi, kaikki, mitä minä käsken teidän viedä: polttouhrinne ja teurasuhrinne, kymmenyksenne, kätenne anti, niin myös kaikki parhaat lupausuhrinne, jotka te lupaatte Herralle. ”

Tässä Toora puhuu yksimielisesti, että Herra valitsee vain yhden paikan, missä suoritetaan palvelus- ja uhraustehtävät: se on Jerusalem. Vaikka tässä tekstissä ei sanotakaan sanaa Jerusalem. Tämän perusteella oli mahdollisuus suorittaa uhripalvelustehtäviä myös ilmestysmajassa, joka oli paikallaan ennen temppelin rakentamista Salomon aikana. Siionin vuori on se valittu paikka, jonka Herra itse on osoittanut omalle kansalleen. Siellä suoritetaan palvelus- ja uhraustehtävät. Myös aamurukouksessa luetaan psalminpaikka, missä sanotaan, että Herra itse on valinnut Siionin ja Jerusalemin. Toinen sananpaikka, jonka haluan ottaa huomioon, on profeetta Hoosean kirjasta, 14: 3: ” Ottakaa mukaanne sanoja ja palatkaa Herran tykö ja sanokaa hänelle: Anna anteeksi kaikki rikokset, ota armoihisi, niin me tuomme sinulle uhrimulleiksi huultemme uhrin. ”

Tempppelin hajottamisen jälkeen juutalaiset viisaat ja johtajat ottivat käytännöksi tämän Tooran paikan, missä sanotaan, että uhraukset voi korvata rukouksella. Kun me rukoilemme, meidän huultemme uhrin korvaavat härkien ja vuohien polttouhreja. Tässä me näemme, miten tempppelin palvelusjärjestelmästä siirryttiin rukouspalvelutehtävään. Mutta palvelustehtävään eivät kuulu vain rukoukset. Rukous on kulmakivi palvelustehtävässä, mutta ei ainoa asia, joka palvelustehtävään sisältyy.

Juutalainen traditio puhuu meille, että ihminen kuuluu Tooralle ja hyvillä teoilla, joilla me voimme palvella Kaikkivaltiasta. Tässä me näemme, että kaikki kolme kulmakiveä, joilla koko maailma seisoo, yhdistyvät palvelustehtävässä. Kun me tutkimme Tooraa, se johdattaa meidät palvelustehtävään Herralle. Tämä palvelustehtävä ei jaa elämäämme sisältäpäin maalliseen ja hengelliseen maailmaan. Vaan ihminen kokonansa, koko hänen elämänsä on palvelustehtävää, ja se on pyhitetty. Ja tämä pyhä ihminen keskittyy omassa elämässään rukouksen kautta palvelustehtävään, ja hänen koko elämänsä kuuluu Herralle. Ja pyhä ihminen pyrkii siihen, että hän tekee hyviä tekoja. Mutta hyvät teot eivät voi pelastaa häntä, vaan kannustavat häntä pyhyteen ja palvelustehtävään. Hyvät teot eivät ole ehto, että ihminen pystyy solmimaan liiton Jumalan kanssa, vaan hyvät teot ovat hedelmää liitosta Herran kanssa. Hyvät teot ovat tämän liiton seurauksena. Näin juutalaiset ymmärtävät palvelustehtävän Herralle.

Liiton merkki ihmisten ja Jumalan välillä näkyy hyvin konkreettisesti rukouksen kautta nimenomaan pyhien Herran juhlien aikoina. Kaikki juutalaiset juhlat, jotka on määrätty Toorassa, ja myös ne, joita viisaat ovat määränneet, ovat hyvä esimerkki siitä, minkälainen suhde Israelin kansalla on Jumalan kanssa, ja miten Herra johdattaa kansaansa eteenpäin. Näiden juhlien kautta voimme nähdä, miten Jumala toimii, ja miten Hänen pyhytensä tulee Israelin kansan keskelle. Luulen, että myöhemmin tulee aika, kun keskustelemme hieman syvemmin Herran juhlista. Nyt otan tämän aiheen esille vain pinnallisesti. Katsomme, miten nämä juhlan aiheet voivat vaikuttaa juutalaisten pyhien rukousten aiheisiin.

3. Mooseksenkirjan 23. luku avaa meille kaikki Herran juhlat vuoden ajalta. 23:1: Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ”Puhu israelilaisille ja sano heille: Herran juhla-ajat, joiksi teidän on kuulutettava pyhät kokoukset, minun juhla-aikani, ovat nämä.” Haluan ottaa huomioon sen, mitä tässä Tooran Sanassa näemme: Juhlat on nimetty Herran juhliksi. Ei ole sanottu, että ne olisivat juutalaisia juhlia. Se tarkoittaa sitä, että näiden juhlien keskellä on hyvin tärkeä inhimillinen tekijä. Tämä vie meidät Sakarian kirjaan 14. lukuun, missä sanotaan, että vain yksi Herra tulee kaikkien kansojen Herraksi. Ja vain ainoastaan Hänen Nimensä on kaikkien huulilla. Tämä sananpaikka vie meidät siihen aikaan, kun koko maailma, ihmiskunta, tunnustaa Herran ja hänen valtansa.

3. Mooseksenkirjan 23. luvussa luetellaan kaikki Herran juhlat. 3. jae puhuu Herran shabatista. 5. jae puhuu Pesachin juhlasta. 6. - 8. jae puhuu meille Happamattoman leivän juhlasta, joka on hyvin läheinen Pesachin juhlan kanssa. Ja 9. - 16. jae puhuu viljasta ja uutislyhteestä. Sen jälkeinen aika vie meidät Shavuotin juhlaan tai helluntaipäivään asti. Jae 24 vie meidät jo syysjuhliin, Rosh hashanaan, jota Toorassa nimitetään pasuunansoiton juhlaksi. Jae 27 - 32 puhuu Jom kippur-juhlasta, jota Toorassa nimitetään sovituspäiväksi. Jae 34 puhuu meille Lehtimajanjuhlasta, Sukkotista. Myöhemmin puhumme hieman syvemmin kaikista juhlista, mutta nyt käsittelemme juhlan merkitystä kokonaisuudessaan.

Hepreankielellä sana juhla sanotaan moet. Tämän sanan merkitys hepreaksi tarkoittaa aikaa, johon on sovittu joku tapaaminen. Eli juhlan aika on meille erityistä aikaa tavata Herra. Sen takia meillä on pyhät kokoukset juhlan aikana. Ja juhlan aikana, pyhässä kokouksessa, meillä on suuri ilo siitä, että itse Herra on liitossa meidän kanssamme. Juhlan aikana shmone esre-rukouksesta puuttuu keskimäinen osa. Siis nimenomaan se osa, jossa me rukoilemme Herralta omia pyyntöjä. Sen tilalle laitetaan vain yksi siunaus, missä puhutaan tämän juhlan merkityksestä. Siihen sisältyy se erikoissiunaus, mikä kuuluu nimenomaan määrättyyn juhlaan. Kolme ensimmäistä siunausta, missä me ylistämme Herra, ja kolme viimeistä siunausta, missä kiitämme Herra; nämä jäävät muuttumattomiksi.

Juhlarukouksessa on vielä yksi erikoinen piirre. Koska sana juhla, moet, tarkoittaa määrättyä aikaa, erityistä erotettua aikaa, sen takia kaikki Herran juhlat ja myös shabattipäivä ovat erikoisaikaa, kaikista vuodenajoista Herralle erotettuja. Ne ovat niin kuin saari ajan taulussa. Ja sen takia, että juhlassa halutaan erottaa sekä alku että loppu, niihin on määrätty erikoisrukouksia. Niin shabatin kuin muitten Herran juhlien alussa on erikoisseremonia, jonka nimi on kidush. Se tarkoittaa: erotettu, pyhitetty. Ja sekä shabatin että juhlien lopussa vietetään seremonia nimeltään havdala, joka tarkoittaa erottamista. Havdalan rukoukseen kuuluvat sanat: Siunattu sinä Herra, joka teet eron pyhän ja saastaisen välillä. Nämä kaksi erikoista toimenpidettä shabatin ja Herran juhlien aikana, niiden alussa ja lopussa, antaa meille erityisilon ja korkean hengellisen tason koko juhlan ajaksi.

Syntyy kysymys, milloin Tooran mukaisesti alkaa päivän laskenta. Monelle kristitylle, joka tuntee kirkollisen järjestelmän, vastaus on hyvin tuttu. Koska kirkollinen traditio perustuu juutalaisen tradition pohjalle, jonka perustuksena on Toora. Tradition perusteella uusi päivä ei ala aamuruskosta eikä päivällä. Uusi päivä alkaa illalla, kun aurinko laskee. 1. Mooseksenkirjassa 1: 5 sanotaan: ” Ja tuli ehto, ja tuli aamu, ensimmäinen päivä. ” Mutta alkuperäisesti hepreankielellä tässä ei sanota ensimmäinen päivä, vaan sanotaan, että yksi

päivä. Eli me näemme Raamatussa opetetun, että uusi päivä alkaa aina ehtoosta. Tämä antaa meille hyvän pohjan, jotta voimme seurakunnassa tai kotona aloittaa juhlan vieton.

Myös Herran juhlien aikana temppelissä suoritettiin ylimääräisiä uhrauksia. Oli kiitosuhrit ja syntiuhrit. Meille tuli jo selväksi, että jokaiseen temppelinpalvelustehtävään kuuluu jokin erityisrukous. Niiden kolmen perusrukouksen lisäksi, jotka suoritetaan sekä arkipäivänä että juhlan aikana, suoritetaan Herran juhlan aikana myös rukous, joka on nimeltään musaf. Tämä musaf-rukoushetki on liitetty nimenomaan ylimääräisen uhrin suorittamisen aikaan. Se on hyvin lyhyt rukous, joka muodostuu shmone esre- rukouksesta ja muutamista psalmeista. Vielä erikoinen rukouspiirre juhlan aikana on se, että sekä Sh'ma Jisrael- että shmone esre- rukouksessa luetaan vähän laajempia osia psalmeista. Lisätään psalmin paikkoja, missä puhutaan nimenomaan ylistyksestä. Ylistetään Herran kuninkuutta ja Hänen luomistyötään. Se tuo meille erikoisjuhlan ilmapiiriin ja muodostaa meille erikoiskokouksutilan.

Jokaisessa Herran juhlassa on oma erikoispiirre. Shabatin juhlan erikoispiirre on, kun me kumarramme sen edessä, että Herra on kaiken maailman Luoja. Pesachin juhla ja sen jälkeen happamattoman leivän juhla puhuu meille Kaikkivaltiaasta, joka on Pelastaja. Ja 50 päivää myöhemmin seuraava juhla on Shavuot, joka puhuu Tooran antamisesta. Se on juhla, jossa solmitaan liitto Herran kanssa, ja Herra antaa meille hyvän johdatuksen ja lahjoittaa Tooran. Ja syysjuhlat, jotka alkavat Rosh Hashanah-juhlasta, puhuvat meille Herrasta, joka on Tuomari. Sovituspäivän juhlan keskellä meille on kutsumus tunnustaa Herra oman elämämme Kuninkaaksi. Kymmenen päivää ennen sovituspäivää meillä alkaa pohdinta-aika, jossa voimme pohtia elämäämme viimeisen vuoden aikana ja tehdä parannuksia. Tämä aika annetaan meille tehdä parannusta ja puhdistaa itseämme. Tämän juhlakauden keskipiste on jom Kippur-juhla, joka sisältää ja symboloi koko kansan parannusentekoa. Parannuksen teko ja syntien anteeksiantaminen vie koko kansan seuraavan juhlan aikaan lehtimajanjuhlaan, ilojuhlaan. Lehtimajanjuhla symboloi meille, että Herra pitää huolta omasta kansastaan ja meistä jokaisesta. Ja se juhla osoittaa meille, että me olemme kaikissa asioissa riippuvaisia Herrasta. Juhlan aikana myös meidän on osoitettava, että kaikessa, mitä elämässämme tapahtuu, me olemme riippuvaisia Hänen tahdostaan.

Myös hyvin merkittävä osa Herran juhlan palvelustehtävässä on se, että luetaan julkisesti Tooraa seurakunnalle. Tämä on otettu juutalaisuudessa käyttöön hyvin aikaisessa vaiheessa, mistä me voimme myös evankeliumeissa nähdä todistuksia: synagogassa luettiin Tooraa sekä Profeettojen kirjaa. Luukkaan evankeliumin 4. luvussa me näemme, että Jeshua luki profeetta Jesajan kirjasta. Eikä tämä, mitä

Jeshua teki, ollut mikään uusi asia, vaan perinteen mukaan hän luki synagogassa Jesajan paikan.

Lukeminen viidestä Mooseksenkirjasta ja Profeetoista muistuttaa meille aina sen merkityksestä, että Jumalan Sana on Israelin kansalle muuttumaton, ja Herra pitää omasta kansastaan huolen. Toorakääröt tuodaan seurakunnan keskelle ja nostetaan korkeimmalle paikalle. Ja koko seurakunta tulee ringiksi keskelle, missä Tooraa luetaan. Se muistuttaa siitä, kuinka koko Israelin kansa oli Siinain vuoren ympärillä silloin, kun Toora lahjoitettiin kansalle.

Tooran lukemisen jälkeen on olemassa hyvin kaunis rituaali. Avatut Toorakääröt nostetaan kädet kohotettuina koko seurakunnan yläpuolelle. Ja koko seurakunta nostaa omat kätensä, osoittaa Tooraa kohti ja lausuu: Tämä on se Toora, sama Toora, minkä Herra on antanut meille Moshen kautta. Näissä kaikissa Tooraa koskevilla rituaaleilla me näemme niiden todistavan ja muistuttavan meille Jumalasta, Hänen Sanastaan ja liitosta Jumalan kanssa.

Herran juhlat ovat meille todistuksena, että koko kansa on yhtenäinen ja haluaa palvella Herraa. Ja Herra on heidän keskellään. Tässä on koko Herran juhlan merkitys. Ja nimenomaan nämä aiheet korostuvat Herran juhlan rukouksissa. Jokaisessa Herran juhlassa on omat erikoispiirteensä, mistä me puhumme sitten myöhemmin. 3. Mooseksenkirjan luvusta 23 me luemme Herran juhlista, mutta niiden lisäksi on muita juhlia, joita juutalaiset viisaat ovat määränneet kansalle vietettäväksi. Niitä ovat Purim ja Hanukka. Nämä juhlat sisältävät todistuksen hiukan nuoremasta ajasta juutalaisten historiassa. Nämä ovat myös hyvin merkityksellisiä juhlia, joista meidän varmasti kannattaa keskustella.